

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Piotr Mirek

w sprawie **A.M.**

oskarżonego z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 23 maja 2017 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w [...],

z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. akt XI Ka .../16,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w [...],

z dnia 29 lipca 2016 r., sygn. akt II K .../15,

na podstawie art. 539e § 2 *in principio* k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

**2. obciążyć oskarżonego A. M. kosztami sądowymi
postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył A.M. o to, że „w dniu 16 marca 2015 r. w B., kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki Fiat Punto o numerze rejestracyjnym [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości zachodzącym przy zawartości: I badanie – 0,95 mg/l, II badanie – 1,04 mg/l, III badanie – 0,92 mg/l, IV badanie – 0,92 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu” – tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z dnia 29 lipca 2016 r., sygn. akt II K .../15, oskarżonego A.M. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelację od tego orzeczenia złożył Prokurator Rejonowy w [...] zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości i zarzucając obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k., wyrażającą się w: „niewwzględnieniu przy wydawaniu wyroku całokształtu ujawnionych w toku rozprawy głównej i mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności w szczególności wynikających z opinii biegłych z zakresu badań retrospektywnych T. I. oraz Uniwersytetu Medycznego w [...], jak też pominięciu szeregu okoliczności wynikających z zeznań R.M., niewwzględnieniu okoliczności dla oskarżonego niekorzystnych, niewłaściwą, jednostronną i wybiórczą ocenę poszczególnych dowodów, w szczególności błędną ocenę wyjaśnień oskarżonego i w efekcie niezasadnym obdarzeniu wyjaśnień oskarżonego A.M. walorem wiarygodności, co miało oczywisty wpływ na treść wyroku i w rezultacie spowodowało niesłuszne uniewinnienie oskarżonego A.M. od dokonania zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu”. W konkluzji oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...].

Sąd Okręgowy w [...], wyrokiem z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. akt XI Ka .../16, uwzględniając apelację prokuratora, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego w oparciu o przepis art. 539a § 1 k.p.k. złożył obrońca oskarżonego zarzucając „obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k. zdanie drugie *in fine* polegającą na uchyleniu wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy uchybienia stwierdzone przez Sąd odwoławczy w zakresie oceny zeznań świadka R.M. nie powodują konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości”. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargę obrońcy oskarżonego uznać należy za nietrafną.

Podstawą skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia uregulowanego w art. 539a § 1 k.p.k. jest wykazanie (po myśli § 3 tego przepisu), że wydanie – na etapie postępowania apelacyjnego – orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437 k.p.k. [w rzeczywistości chodzi o art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. – zob. D. Świecki (w:) D. Świecki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian 2016, Warszawa 2016, s. 590] lub też, że przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k.

W niniejszej sprawie autor skargi wywodzi, że błędny jest pogląd Sądu drugiej instancji o konieczności ponowienia w tej sprawie postępowania dowodowego w całości stwierdzając jednocześnie, że ponowna ocena dowodów nie mieści się w kręgu podstaw wydania przez instancję *ad quem* rozstrzygnięcia, o którym mowa w powołanym wyżej art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. Z tym ostatnim poglądem należy się zgodzić (zob. powołany zresztą w skardze wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., IV KS 5/16, LEX nr 2165596), rzecz jednak w tym, że powodem skutkującym koniecznością przeprowadzenia w tej sprawie przez sąd *meriti* przewodu sądowego od początku jest, co jasno wynika z pisemnych motywów objętego skargą wyroku, nie tyle odmienna od dokonanej przy pierwotnym rozpoznaniu sprawy ocena przez Sąd odwoławczy materiału dowodowego, lecz nieuwzględnienie przy wyrokowaniu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym wszystkich zgromadzonych w toku tego postępowania dowodów, w tym w szczególności zeznań świadka R.M. – brata oskarżonego. To właśnie, zdaniem Sądu Okręgowego, doprowadziło do co najmniej przedwczesnego uniewinnienia A.M. od popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu.

Skoro zaś tak, to oczywiste jest, że w układzie procesowym, jaki wystąpił w toku przedmiotowego postępowania, Sąd odwoławczy nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż to jakie ostatecznie zapadło, bowiem na przeszkodzie temu stał kategoriyczny zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k. (reguła *ne peius*). Należy przy tym podkreślić, że taka przyczyna uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, jest wypadkiem odrębnym od tego, który określony został w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. – konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Niewątpliwie jest również i to, że w ponownym postępowaniu,

przy uchyleniu wyroku sądu pierwszej instancji w całości, niezbędne jest również powtórne przeprowadzenia postępowania dowodowego, bowiem tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej może stanowić podstawę wyroku (art. 410 k.p.k.).

Powyższe uwarunkowania prawne, przy stwierdzonym przez Sąd drugiej instancji uchybieniu po stronie Sądu Rejonowego, trafnie wytkniętym w zwykłym środку odwoławczym wniesionym przez oskarżyciela publicznego na niekorzyść oskarżonego, implikowały konieczność ponownego rozpoznania sprawy w całości przez sąd *a quo*, a zasadności takiego rozstrzygnięcia skarga obrońcy oskarżonego nie podważała.

Z przytoczonych względów postanowiono jak na wstępie.

kc